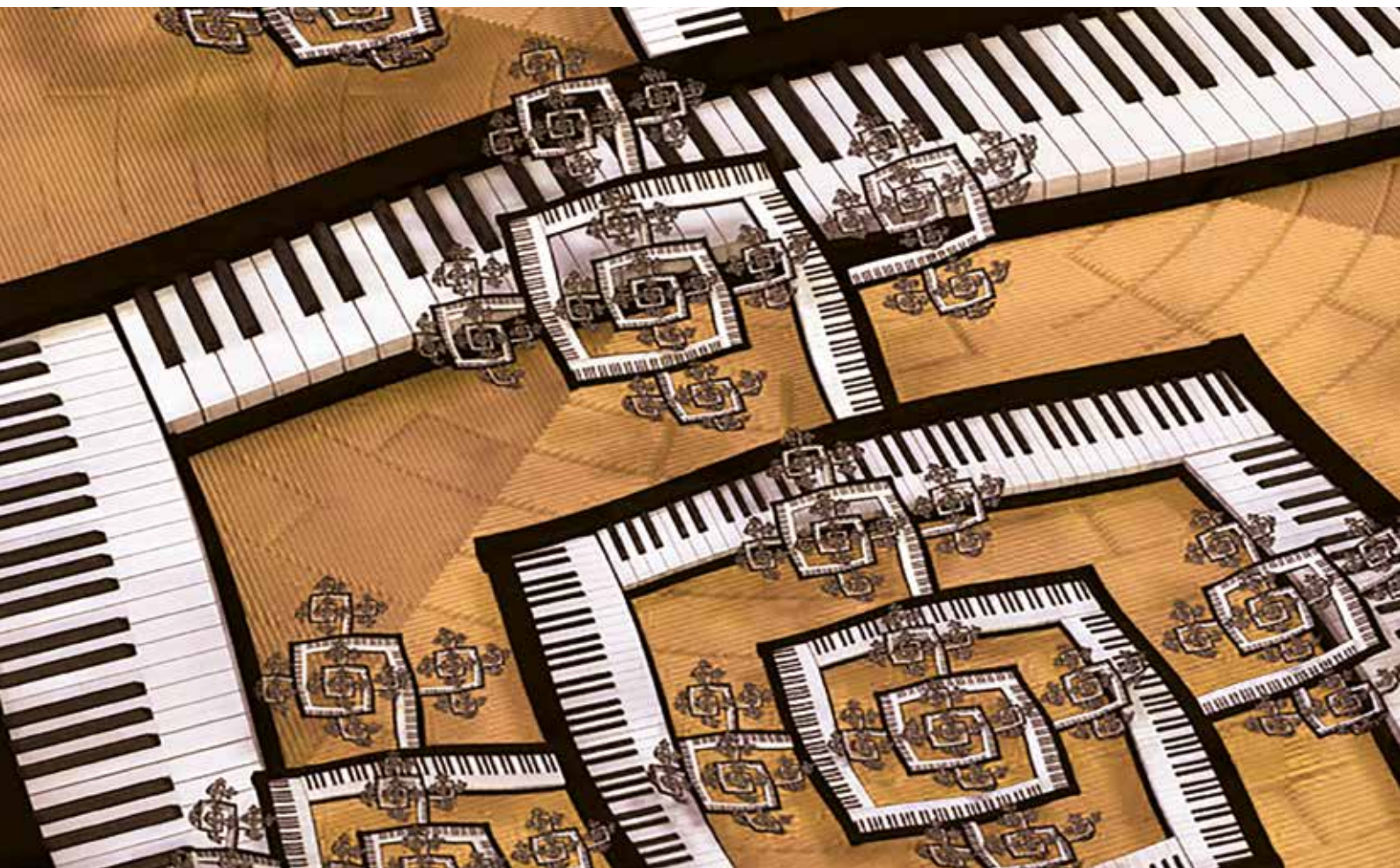

Pianomusik på Konstakademien

PIANO
VISIONS

Program 2014/2015

En ny pianoserie?

Nio måndagar, en varje månad, finns nu möjlighet att lyssna på svenska och internationella pianister i den vackra konsertsalen på Konstakademien.

Pianot har i århundraden varit ett ledande instrument inom såväl amatör- som professionella kretsar och pianospel är än idag omåttligt populärt - en glädje för människor i alla åldrar. Pianot är en given mittpunkt för musicerande i alla stilar, från renässans- och barockmusik via hela den västerländska musikhistorien till dagens nutida konstmusik likaväl som jazz och popmusik - en katalysator för vidare musikalisk utveckling åt alla håll i en medial och digital karusell. Men var finns det offentliga liveframträdandet med närhet och direkt inspiration?

Och var finns alla pianoaftnar?

Jo, här på Konstakademien - där vi i en inspirerande miljö både upplivar och utvecklar gamla traditioner för att skapa något nytt och spännande i vår tid!

Det centrala i vår serie är musiken, den enastående skatt av pianorepertoar som vi älskar och spelar. Men här läggs också stor vikt på att lyfta fram nya kompositioner och på möjligheten för våra artister att forma sina konsertprogram med ett eget konstnärligt koncept.

Vi hoppas att ni får både njuta och överraskas.

Musiken, en pianist, ett instrumentet och inte minst ni kära publik...

Hjärtligt välkomna till Pianomusik på Konstakademien!

Stefan Bojsten

Johan Sandback

Innehåll:

4. Peter Jablonski - 15/9
6. Murray McLachlan - 20/10
8. Anna Christensson - 17/11
10. Oskar Ekberg - 15/12
12. Roberto Prosseda - 19/1
14. Staffan Scheja - 16/2
16. Hans Pålsson - 16/3
18. Laura Mikkola - 13/4
20. Juliana Steinbach - 11/5

Konserterna startar kl 19.00 och äger rum på Konstakademien, Fredsgatan 12 i Stockholm.

Konserterna direktsänds genom streaming på internet via www.pianovisions.se

Om pianoaftonen som konsertform

Några av seriens pianister berättar om sitt förhållande till pianospel och mötet med publiken:

“En av kvaliteterna med en pianoafton är just att en ensam människa delger sin djupt personliga uppfattning av verket, av vårt inre. Detta inre som, liksom den fysiska kroppen, behöver motion. Ju mer personlig, privat man är desto fler når man kanske på ett djupare plan. På så sätt fyller pianoaftonen en viktig funktion. Den ensamme solisten, utan orkester eller andra instrument är som ett personligt möte. Vi har tillräckligt av musik som vill glädja och tillfredsställa “alla” på en gång.”

-- Hans Pålsson

“För mig är essensen av musik känsloutbyte och brobyggande människor emellan. Inga kulturella eller språkliga barriärer står i vägen för de universella känslor som t.ex. en nocturne av Chopin väcker var man än spelar den i världen. Pianot med sin oändliga repertoar och sina orkestrala möjligheter vad gäller klang och färger är för mig ett av de vackraste sätten att kommunicera i dagens hektiska samhälle.”

-- Peter Jablonski

“Intresset för levande pianomusik finns, ibland på oväntade sätt. Människor kan ofta bli överraskade av kraften i ett live-framträdande. Även om det äger rum i ett konstigt rum på ett skrotmässigt instrument.”

“En pianoafton kan bli precis vad som helst. Repertoaren är oöverblickbar och möjligheterna att sätta ihop intressanta program enorma och det är extremt smidigt: pianon finns nästan överallt. Man kan komma en ensam person med taget och ha allt man behöver i skallen.”

-- Anna Christensson

“Pianot ger mig oändliga uttrycksmöjligheter stilistiskt och formmässigt. Från det lilla salongsstycket till orkestrala klangfärger, stillsam poesi till färgsprakande virtuosa cirkusnummer. Konsertformen en artist-ett instrument skapar ett starkt fokus på berättelsen och jag tror att just ensamheten på scenen skapar en stark kommunikation med publiken.”

-- Staffan Scheja

“Pianospelet är ett sätt att uttrycka sig, att förmedla något som inte låter sig förmedlas annars. Upplevelser som man själv drabbas av och känner en vilja att låta andra drabbas av. En envishet i att ständigt förfina den otroliga handling det innebär att skapa musik. Pianospelet är också ett yrke, en hobby, ett intresse, en fascination, en glädje, en frustration, en avkoppling, en trygghet... eller för att sammanfatta: en god vän.”

“Intresset för musiken är som regel alltid stort för den publik som hittar till konserterna, och man kan knappast märka någon avmattning eller mättnad hos dessa, i synnerhet inte när det gäller repertoar som ligger utanför den traditionella. Svårigheten ligger däremot i att få fler människor att upptäcka både konserterna och den upplevelse det innebär, då det otvivelaktigt är så att det finns en enorm lyssnande- och intressepotential.”

-- Oskar Ekberg

Peter Jablonski

Denna pianoafton består till första delen av verk med tydliga rötter i folkmusik från olika håll och delar av världen. Både Chopin och Szymanowski beundrade de enkla mazurkorna från den polska landsbygden, men kunde även låta sig inspireras av exempelvis traditionell spansk musik och Copland baserade sitt symfoniska poem *El salón México* på mexikansk dansmusik. Efter paus breddas perspektivet och vi får lyssna till musik av tre vitt skilda tonsättare; Franz Schubert, Lennart Lundberg och Sergei Prokofjev.

Szymanowskis Don Juan-serenad ingår i triptyken *Masques*, op 34, från 1916. Vart och ett av de tre styckena i *Masques* alluderar på litterära figurer: drottning Scheherazade ur Tusen och en natt; *Tantris le Bouffon*, en parodi på den medeltida legenden om Tristan; och slutligen Don Juan, den store förföraren, vars serenad Szymanowski har gett en distinkt spansk karaktär och inslag av imiterad gitarrimprovisation.

Mazurkan i a-moll, op 17 nr 4, en av Chopins vackraste och mest intima mazurkor, komponerades i början av 1830-talet, ungefär samtidigt som Chopin slog sig ner i Paris. 1835, när han komponerade de båda polonäserna i op 26, var han redan en stor stjärna, som bidragit till att de polska dansformerna blivit ett populärt inslag i de parisiska salongerna. De många exilpolackerna kände naturligtvis igen sig i Chopins nostalgiska hemlängtan, men såg också i Chopins musik en symbol för kampen mot den ryska ockupationen.

Szymanowski vördade Chopin, men kände samtidigt att en av orsakerna till den polska musikens förfall var den ”okritiska och nästan religlösa kulturen kring Chopin som national-

hjärte, som har hindrat honom från att bli förstörd som en stor polsk konstnär”. I sina 20 mazurkor från 1924-25 lyckades han utveckla arvet efter Chopin, genom att låta sig inspireras av folkmusiken från bergsområdena i södra Polen, som är helt annorlunda än den som Chopin kände från slättlandet kring Warszawa.

El salón México är ursprungligen ett verk för symfoniorkester, komponerat av Aaron Copland 1932-36. Den version Peter Jablonski framför är en transkription för solopiano av Leonard Bernstein, som också har arrangerat verket för två pianon. *El Salón México* var namnet på en dansinrättning i Mexico City och verket är baserat på ett antal folksånger som Copland hört eller fått noter till under resor till Mexico i början av 30-talet.

De inledande takterna i Schuberts *Moment Musical* nr 1 har pianisten Paul Badura-Skoda liknat vid ljudet av jodding en vårmorgon i de österrikiska alperna. Senare i stycket dyker det även upp en gök och fullbordar våridyllen! Nr 2 kan beskrivas som en meditativ nocturne. De sammanlagt sex ”musikaliska ögonblicken” i denna samling publicerades 1828, men det dansanta tredje stycket, en av Schuberts allra

Karol Szymanowski: Don Juan Serenade

Frédéric Chopin: Mazurka op 17 nr 4

Karol Szymanowski: Mazurka op 50 nr 1

Frédéric Chopin: Polonaise op 26 nr 1

Aaron Copland/Leonard Bernstein: *El salón México*
Paus

Franz Schubert: *Moments Musicaux* op 94 nr 1-3

Lennart Lundberg: *Ballade*

Sergei Prokofjev: *Sonat* nr 7

1. *Allegro inquieto*

2. *Andante caloroso*

3. *Precipitato*

mest populära små miniatyrer, komponerades redan 1823 och trycktes då separat under titeln *Air Russe*.

Lennart Lundberg (1863-1931) var en legendarisk svensk pianist, tonsättare och pedagog. Han inledde sina studier vid Musikkonservatoriet i Stockholm 1881-86 och blev senare professor vid samma skola. Hans lärare var den svenska Liszt-eleven Hilda Thegerström men Lundberg är mest känd som traditionsbärare av Chopin-interpretation då han var elev till den kända Chopin-eleven Camille Dubois under tre år i Paris. Lundberg har komponerat ett stort antal karaktärsstycken för piano, bland dem *Balladen* vi får höra Peter Jablonski spela.

Prokofjevs pianosonat nummer sju är den andra av hans tre så kallade krigssonater, komponerade parallellt under åren 1939-44. Alla tre anses allmänt vara bland Prokofjevs bästa verk för solopiano, men de hör också till hans mörkaste och mest dissonanta alster. Tonsättaren hade vid krigets början tvingats komponera hyllningsmusik till Stalin, men här tycks Prokofjev uttrycka mer privata, sanna känslor. Sonaten uruppfördes av Sviatoslav Richter i Moskva, vintern 1943.

Om Peter

Peter Jablonskis stora musikaliska talang visade sig då han vid fem års ålder började spela trummor. Hans snabba utveckling ledde till framträdanden som slagverkare vid flera stora festivaler och på prestigefyllda scener redan i tioårsåldern, tillsammans med musiker som Buddy Rich och Thad Jones. Från sex års ålder intresserade han sig även för klassiskt pianospel. Endast elva år gammal antogs han till Malmö Musikhögskola och gjorde sin debut med orkester, i Mozarts pianokonsert i G-dur, K. 453. Då han avslutat utbildningen i Malmö inbjöds han att vara solist i Beethovens första pianokonsert med de svenska, danska och polska radioorkestrarna.

Efter vidare studier vid Royal College of Music i London, inbjöds han av Vladimir Ashkenazy att spela in sin debutskiva för Decca med the Royal Philharmonic Orchestra och Ashkenazy som dirigent. Två år senare fortsatte samarbetet med Ashkenazy i form av ytterligare en CD, med Shostakovich första pianokonsert och Rachmaninovs och Lutoslawskis paganinirapsodier. Denna CD vann en Edison award för bästa pianokonsert.

Peter har även spelat in samtliga Tjajkovskij-konserter, Scriabinkonserten samt dennes Prometheus, samtliga Prokofievs pianosonater, och flera skivor med verk av Chopin, Liszt, Mussorgski Grieg, Szymanowski med flera. Sedan debuterna i Washington 1992 och London 1993 har Peter varit solist med många av världens främsta orkestrar: Philadelphia, Los Angeles Philharmonic, Philharmonia, BBC Symphony, DSO Berlin, Leipzig Gewandhaus, Kirov, Tonhalle Zurich, Orchestre Nationale de France, La Scala Philharmonic och NHK Tokyo under dirigenter såsom Riccardo Chailly, Myung-Whun Chung, Charles Dutoit, Valery Gergiev, Vladimir Ashkenazy, Daniele Gatti, Kurt Sanderling och Esa-Pekka Salonen.

Peters passion för kammarmusik kommer framför allt till uttryck genom Karlskrona Kammarmusikfestival, som han är konstnärlig ledare för. 2005 mottog Peter Jablonski medaljen Litteris et Artibus av kung Carl XVI Gustaf. Han bor med sin familj i London.

Murray McLachlan

Murray McLachlans pianoafton rör sig fritt mellan både århundraden och stämningar. Den börjar högstämt och går sedan över i det extremt lyriska; därefter kastas vi in i det våldsamt passionerade, för att till slut landa i ett upphöjt lugn. Ändå går det att skönja en röd tråd. Enligt McLachlan består programmet av musik som – mer eller mindre uttalat – tycks behandla liknande tematik: människans behov av att resa sig ur världsligt lidande och höja sig till ett andligt plan av frid och harmoni.

Ciss-mollfugan är en av de längsta fugorna i Bachs Das Wohltemperierte Clavier. Den har ett extremt kort tema med bara fem toner som dock uttrycker en stor tyngd och värdighet. Detta flätas efter hand ihop med två mer rörliga kontrasubjekt. Det är onekligen en av Bachs mest gripande fugor och det ligger nära till hands att tolka den i termer av lidande och triumf.

Beethovens sonat op 109 får nog sägas vara en av de mest lyriska sonaterna i hela pianorepertoaren. Liksom i flera av Beethovens sena verk ligger tyngdpunkten på den avslutande satsen, en variationsats med ett meditativt, saraband-lik tema. Beethoven var helt döv och led av ett antal fysiska åkommor när han 1820 komponerade detta verk, som tycks sträva bort från världsliga begränsningar och plågor mot en total andlig frihet.

Berceusen från 1844 är ett annat lyriskt mästerverk. Det inspirerades troligen av lilla Louise, sångerskan Pauline Viardots 18

månader gamla dotter, som Chopin umgicks med i sin älskarinna George Sands hem. Berceusen består av ett kort älskligt tema, som sedan högerhanden varierar på det mest fantasifulla sätt, medan vänsterhanden upprepar samma enkla ackord takt efter takt.

Ciss-mollscherzot är både det mest demoniskt aggressiva och det mest himmelskt glittrande av Chopins fyra scherzon. Den mystiska inledningen skulle nästan kunna vara av Liszt, medan det kontrasterande koraltemat har beskrivits som en Wagnersk melodi, som i sinnet framkallar ”ljudet av tubor, harpor och hela den Valhallska undergångsorkestern” (Louis Kentner).

Den skotske kompositören John McLeods femte sonat är komponerad för Murray McLachlan och uruppfördes vid Londonderry Walled City Music festival i juli i år. John McLeod är 80 år och har länge varit en av Storbritanniens mest framgångsrika och produktiva tonsättare. Han är även en fram-

Johann Sebastian Bach: Preludium & Fuga i Ciss-moll
Ludwig van Beethoven: Sonat i E-dur, op 109

- *Vivace ma non troppo/Adagio espressivo*

- *Prestissimo*

- *Gesangvoll, mit innigster Empfindung. Andante molto cantabile ed espressivo*

Frédéric Chopin: Berceuse op 57

Scherzo i Ciss-moll op 39

Paus

John McLeod: Sonat nr 5

Wilhelm Stenhammar: Impromptu i Gess-dur

Franz Liszt: Sonat i H-moll

stående kompositör av filmmusik, vilket man kanske kan ana i denna sonat, som är extremt dramatisk och spännande.

Trots att Wilhelm Stenhammar var en så framstående pianist och räknas som Sveriges störste pianokompositör är hans pianoverk lätt räknade. Det charmiga impromptut hör till de glömda viktiga svenska pianoverken och det är med glädje vi får höra det tolkas av Murray McLachlan.

Liszts sonat i H-moll är kanske det mest dramatiska och kontrastrika verk som går att hitta. Fastän Liszt aldrig själv antydde att den skulle ha något utommusikaliskt program, har många känt ett stort behov av att tolka in exempelvis Faustlegenden, Bibelns skapelseberättelse eller Liszts egen biografi i verket. Liszt planerade först att denna halvtimmeslänga kamp skulle leda till en tumultartad final, men i den slutgiltiga versionen genomgår musiken en sista metamorfos och sonaten avslutas i stillhet.

Om Murray

Sedan debuten vid 21 års ålder 1986 har Murray McLachlans framträdanden och inspelningar fått lysande omdömen av kritiker och publik. Hans repertoar innehåller mer än 40 pianokonsorter och 25 recitalprogram. Han har framfört Brahms samtliga pianoverk, och Beethovens samtliga pianosonater vid fyra tillfällen. McLachlan har även uruppfört ett stort antal verk för piano, av tonsättare såsom Martin Butler, Ronald Stevenson, Charles Camilleri, Michael Parkin – och Ludwig van Beethoven!

Murray McLachlan har framträtt som solist med de flesta av Storbritanniens ledande orkestrar och ger varje år ett stort antal konserter och mästarkurser på hemmaplan. Han har även en betydande internationell karriär som har tagit honom till samtliga världsdelar

McLachlans diskografi uppgår till över 40 kommersiella inspelningar: samtliga sonater av Beethoven, Myaskovsky and Prokofiev, Alexander

Tcherepnins sex pianokonsorter, 24 Preludier och and fugor av Rodion Shchedrin, Ronald Stevensons 'Passacaglia on DSCH', Kabalevskys och Khatchaturians viktigaste verk och samtliga verk av Erik Chisholm. Hans inspelningar av modern musik har fått flera utmärkelser, bland annat i den prestigefyllda Penguin Guide to CDs.

Han har också gjort betydande insatser på pianoundervisningens område. Bland annat grundade han den världsbekanta Chetham's International Summer school, den största sommarkursen i Europa för pianostudenter. McLachlan är också välkänd för sina många artiklar om pianoteknik och repertoar i flera av de mest etablerade pianotidskrifterna. Han undervisar vid Royal Northern College of Music och på Chetham's School of Music i Manchester. 2012 blev han tilldelad ett hedersdoktorat vid universitetet i Dundee för sina stora insatser för musik och utbildning.

Anna Christensson

“Vidare utflykter”

Pianisten Anna Christensson bjuder på en performance-konsert med musik av Hauer, Schubert, Mankell, Liszt, Wagner, Ravel och Svensson. Med Anna och flygeln i centrum befolkas även rummet av dansare och aktörer i ett verk av koreografen Lotta Melin.

Program:

Josef Matthias Hauer (1883-1959): Zwölftonspiel 3 februari 1953

Franz Schubert: Fantasi i C-dur, op 15
 -Allegro con fuoco, ma non troppo
 -Adagio
 -Presto
 -Allegro

Henning Mankell (1886-1939): Legend: Atlantis, op 59 nr 2

Franz Liszt/Richard Wagner: Isoldens Liebestod

Paus

Maurice Ravel (1875-1937): Valses nobles et sentimentales
 -Modéré, très franc
 -Assez lent
 -Modéré
 -Assez animé
 -Presque lent, dans un sentiment intime
 -Vif
 -Moins vif
 -Épilogue: lent

Fabian Svensson (1980-): Toy Toccata In black and white (2009)

Franz Liszt: Mephisto-Waltz nr 1

Josef Matthias Hauer är en musikalisk särpling. Han uppfann en egen variant av serialism samtidigt som eller strax före Schönberg och komponerade sedan hundratals stycken efter denna formel. Han menade att tolvtonsmusiken “erbjuder den djupaste blicken in i världens skeenden” och att musik är en kosmisk lek som inte bör uttrycka något annat än sig självt, eller tjäna några andra syften än sina egna.

C-durfantasin skrevs av en 23-årig Schubert 1820 och kallas ofta Wanderer-Fantasi eftersom den baseras på en strof ur sången “Der Wanderer” som han skrivit tidigare. I sin helhet får vi höra strofen i långsamma satsen, men den dyker upp i en mångfald av skepnader genom hela verket.

*“Die Sonne Dünkt mir hier so kalt,
 die Blüthe welk, das Leben alt,
 und was sie reden leerer Schall,
 ich bin ein Fremdling überall.”*

Mankell - motto:

*“..av ändlös ro begraven
 dess gudalika prakt skall blekna till symbol.
 Men än av ljusets fläktar rörd, högt stråla över haven
 dess marmorprydda akropol. (...)
 Atlantis sjunker i legendens frid
 att okänd slumra under dimblå floder..”*

Av Liszts många operaparafraser är Isoldes kärleksdöd en av de mest spelade, och den uruppfördes flera år innan ett uppförande av själva operan kunde komma till skott. Man kan inte underskatta Liszts betydelse i att föra fram sin blivande svärson Wagners musik i ramp-ljuset. I slutscenen på Tristan och Isolde har Isolde kommit för sent till Tristans dödsbädd. Då kan hon inte längre leva och sjunger sig till döds och upplöses i ljus.

Ravels valskedja fick sitt namn som en hyllning till Schubert, efter hans *Valses nobles* och *Valses sentimentales*. (Motto: “...le plaisir délicieux et toujours nouveau d’une occupation inutile..”)

Faust och Mefistofeles kommer till en krog där stoj, glam och dans pågår. Mefistofeles, som ju inte är någon annan än den onde själv, rycker åt sig en fiol av en av spelmännen. Stämmer, börjar spela, och förför de dansande till fullständig galenskap. Djävulen är vi inte rädda för längre. Vem är det som förför oss idag?

Om Anna

Anna Christensson har sedan sin diplomkonsert 2007 etablerat sig som en av de främsta svenska pianisterna i sin generation och konserterar regelbundet i Sverige och utomlands. Hon har fått flera utmärkelser för sitt spel och har varit solist med ett flertal av de svenska professionella orkestrarna. Hon har en mycket bred repertoar och intresserar sig inte bara för den stora klassiska och romantiska repertoaren, utan också för musik som oförtjänt riskerar att helt glömmas bort. Detta märks tydligt på hennes debut-CD, som släpptes 2009 och är en dubbel-CD med musik av Henning Mankell den äldre. På samma skivbolag (Capriccio/Naxos) släpptes också "Rosenberg Piano Works" 2012, som av DN:s recensent utnämndes till 2012 års tredje bästa skiva, alla kategorier! Anna är också fast medlem i Curious Chamber Players, en ensemble för samtida kammarmusik.

Oskar Ekberg

Vingt Regards sur l'Enfant-Jésus

Olivier Messiaens "Tjugo betraktelser över Jesusbarnet" är ett av de obestridligt centrala pianoverken från förra seklet; en magnifik svit med speldid på dryga två timmar. Olivier Messiaen skapar i sina tjugo tablåer en klangligt sammanhängande pianistisk värld, ett sällsynt personligt musikaliskt universum. Här återfinns innerliga och överjordiskt vackra harmonier såväl som de mest brutalt våldsamma och komplicerade passager en flygel kan frambringa. Den lyssnare som öppnar öronen för Messiaens fåglar, färger, galaxer, gong-gongar, vaggsånger och vilda danser, stänger dem aldrig igen! En modal ljussättning baserat på Messiaens färgskala kommer att ingå i konserten.

Vingt regards sur l'Enfant-Jésus ("Tjugo betraktelser över Jesusbarnet") komponerades mars-september 1944, i en period som var både känslomässigt och konstnärligt intensiv i Olivier Messiaens liv. De föregående åren hade varit tämligen turbulent. Messiaen tillfångatogs under början av andra världskriget och hölls cirka ett år i det tyska fånglägret Stalag VII-A, där han under svåra förhållanden komponerade och uruppförde det banbrytande kammar-musikverket *Quatuor pour la fin de Temps* ("Kvartett vid tidens ände"). Vid återkomsten till Paris 1941 utnämndes han till professor i harmonilära vid Pariskonservatoriet, endast 33 år gammal. Messiaen utmärkte sig sin trots sin relativa ungdom som en exceptionell lärare och skulle i sina klasser komma att forma en hel generation av nya tonsättare, inkluderande så småningom nyskapare som Boulez, Stockhausen och Xenakis. Under det tidiga 40-talet blev dock en annan student i Messiaens klass nyckelperson i Messiaens egna skapande: den unga briljanta pianisten Yvonne Loriod.

Loriods kraftfulla och känsliga pianospel kom att bli en kraftfull katalysator för Messiaens komponerande. (Och, vilket är allmänt känt, även en omvälvande faktor på det personliga planet. Messiaen och Loriod utvecklade ett alldeles särskilt förhållande, och gifte sig sedermera 1961, ett äktenskap som varade fram till Messiaens död, 1992).

1943 komponerande han en timplång svit för två pianon – "Visions de l'Amen" – till Loriod och honom själv, där han fortsatte sig att använda sig av de karaktäristiska, starkt personliga, musikaliska element som han ditintills etablerat. Bland dessa kan speciellt framhållas de egenhändigt uppbyggda systemen för skalor och harmonier, användandet av antika österländska rytmer, förhållandet mellan färg och musik, samt influenser av fågelsång.

Bara månader efter *Visions de l'Amen*s fullbordan började Messiaen att skriva på det verk som nu står som den stora pianistiska manifestationen av Messiaens ovan nämnda tonspråk; den enorma solopianocykeln *Vingt regards sur*

Olivier Messiaen - Vingt Regards sur l'Enfant-Jésus:

1. Regard du Père ("Faderns betraktelse")
2. Regard de l'étoile ("Stjärnans betraktelse")
3. L'échange ("Utbytet")
4. Regard de la Vierge ("Jungfruns betraktelse")
5. Regard du Fils sur le Fils ("Sonens betraktelse över Sonen")
6. Par Lui tout a été fait ("Genom Honom blev allt till")
7. Regard de la Croix ("Korsets betraktelse")
8. Regard des hauteurs ("Höjdernas betraktelse")
9. Regard du temps ("Tidens betraktelse")
10. Regard de l'Esprit de joie ("Glädjens andes betraktelse")
11. Première communion de la Vierge ("Jungfruns första gemenskap")
12. La parole toute puissante ("Det allsmåktiga ordet")
13. Noël ("Jul")
14. Regard des Anjes ("Änglarnas betraktelse")
15. Le baiser de l'enfant-Jésus ("Jesusbarnets kyss")
16. Regard des prophètes, des bergers et des Mages ("Profeternas, herdarnas och de vise männens betraktelse")
17. Regard du silence ("Tystnadens betraktelse")
18. Regard de l'Onction terrible ("Den fruktansvärda Smörjelsens betraktelse")
19. Je dors, mais mon cœur veille ("Jag sover, men mitt hjärta vakar")
20. Regard de l'Église d'amour ("Kärlekens Kyrkas betraktelse")

l'Enfant-Jésus. Sviten är förstås även den skriven till Yvonne Loriod, och även i konkret praktisk mening komponerad utifrån hennes stora tekniska och musikaliska kapacitet. Sviten urupfördes av Loriod i Paris, mars 1945, och anses nu vara ett av de centrala verken i 1900-talets pianolitteratur.

Sviten är medvetet genomkomponerad med flertalet genomgående tematiska idéer och harmoniskt material. Trots sin längd på över två timmar är cykeln präglad av en stark formkänsla. I likhet med många av Messiaens andra verk är "Vingt Regards..." också förankrad i starka religiösa teman, härstammandes från det faktum att Messiaen var en djupt troende katolik.

Varje sats i *Vingt regards sur l'Enfant-Jésus* beskriver en aspekt av den komplexa bilden av Jesusbarnet, och i de tjugo titlarna och deras inbördes placering kan hittas starka symboliska förhållanden. Messiaen understryker själv detta i korta, poetiskt mystiska texter som står som överskrift till varje sats.

Om Oskar

Oskar Ekberg har sedan debutkonserten med Sveriges Radios symfoniorkester 2003 framgångsrikt etablerat sig som en mångsidig och intresseväckande pianist. Han har en omfattande karriär som solist och kammarmusiker, inkluderande en mängd inspelningar för Sveriges Radio. Han finns representerad på Daphne Records med förstagånginspelningar av pianomusik av Elfrida André och 12 klaversviter av J. H. Roman. Den senare rönt stor uppmärksamhet och nominerades till en Grammis år 2013.

Oskar har genom åren även ägnat mycket uppmärksamhet åt att studera och framföra Olivier Messiaens musik, såväl repertoaren för solopiano som kammarmusiken.

Sedan 2008 är Oskar lektor i piano vid Ersta Sköndal högskola, Stockholm.

Roberto Prosseda

Nästan bara Mendelssohn

Bland de stora romantiska tonsättarna är Felix Mendelssohn tyvärr fortfarande till stor del förbisedd. Det är framför allt sant när det gäller hans pianomusik. Detta program avser att presentera några av Mendelssohns mest populära verk, som *Lieder ohne Worte*, *Variations Sérieuses* och *Rondo Capriccioso*, och varva dem med några mindre kända kompositioner, även en del opublicerade som härmed får sina svenska uruppföranden.

Med sina *Lieder ohne Worte* (Sånger utan ord) uppfann Mendelssohn en ny genre, som sammansmälte romantikens utsökta lyriska stil med en stor mängd olika uttryck och stämningar. Programmets fem *Lieder* visar de olika varianter och stilar som Mendelssohn lyckas uppnå i denna korta form.

Klavierstück MWV U38 i G-dur, som här får sin världspremiär, är ett av de stycken som Roberto Prosseda upptäckt tack vare Dr. Ralf Wehner, vars katalog över Mendelssohns verk är den bäst uppdaterade källan för all Mendelssohnforskning. Det var också i denna katalog som MWV-systemet (Mendelssohn Werkverzeichnis) började användas, vilket innebar att varje Mendelssohnverk antligen fick en precis beteckning.

Manuskriptet till Klavierstück MWV U38 ägs av Stiftelsen Musikkulturens Främjande i Stockholm. Stiftelsen var generösa nog att ge pianostreet.com tillåtelse att publicera en utgåva som nu finns fritt tillgänglig för nerladdning. Handskriften är odaterad och har ingen titel, men stycket skrevs troligen 1822. Huvudtemat kommer från en danssats som ingår i finalen ur Mendelssohns *Singspiel Die beiden Pädagogen*, som komponerades föregående år. Stycket är en vals, ganska lik de små dansstycken Schubert skrev under samma period. I all sin enkelhet visar detta pianostycke redan upp det

raffinerade hantverk och den nyansrikedom som skulle förbli kännetecknande för Mendelssohns musik genom hela hans liv.

Även *Walzer* MWV U39 komponerades 1822, och visar hur den 13-årige tonsättaren hade förmågan att i ett pianostycke återskapa charmen och atmosfären i en typisk wienervals.

Variations sérieuses är kanske höjdpunkten i hela Mendelssohns produktion för piano. Temat med 18 variationer komponerades 1841 och beställdes av utgivaren Mechetti i Wien för att ingå i ett "Beethoven-album" som skulle bidra till finansieringen av Beethovenmonumentet i Bonn, uppfört 1845. Här finner vi flera reminiscenser av Beethovens 32 variationer i C-moll, men även av Bachs *Chaconne* i D-moll. I *Variations sérieuses* kombineras Mendelssohn mäterliga behandling av kontrapunkt och klassiska former med en rastlöshet och harmoniska spänningsförhållanden som tydligt föregriper vad Brahms åstadkom ett antal decennier senare.

Jakob Adolf Hägg, född i Östergarn, Gotland 1850, var en av den svenska Leipzigromantikens främsta företrädare och efterlämnade en stor produktion av i första hand pianomusik. Han studerade vid Musikkonservatoriet i Stockholm 1865–70 samt för Niels W. Gade i Köpenhamn 1870–71. Hägg var

Felix Mendelssohn:

5 *Lieder ohne Worte*

Klavierstück i G-dur U 38 (uruppförande)

Waltz i D-dur U 39 (svenskt uruppförande)

Variations Sérieuses op 54

Luca Lombardi (1945-):

"Mendelssohn im Jüdischen Museum Berlin" (2014)

Paus

Jacob Adolf Hägg (1850-1928): ur 5 *Fantasiestücke*:

nr 2 *Idyll*, nr 3 *Ballad*, nr 5 *Epilog*

Felix Mendelssohn:

6 *Kinderstücke* op 72

Andante con moto i E-moll U 176 (svenskt uruppförande)

Bärentanz U 174 (svenskt uruppförande)

Rondo Capriccioso op 14

avskuren från musiklivet under lång tid på grund av psykisk sjukdom, men återkom i 45-årsåldern som musiker och tonsättare. Han dog i Hudiksvall 1 mars 1928.

Kinderstücke skrevs sommaren 1842, under en semester som Felix och hans hustru tillbringade i London, där de bodde hos släktingarna Friedrich and Henriette Benecke. Mendelssohn komponerade totalt åtta stycken för vännernas barn och gav sedan ut sex av dem med titeln *Kinderstücke*. *Bärentanz* skrevs under samma period, men kom inte med i samlingen eftersom den humoristiska idén och dess musikaliska iscensättning ansågs för personlig för den breda allmänheten. Stycket är en imitation av en björns klumpiga dans och använder i huvudsak de högsta och lägsta tonerna på pianot.

Rondo Capriccioso, op 14, färdigställt i München 1830, är ett av Mendelssohns mest populära stycken, tack vare inledningens rena lyrik och Prestots lätta och luftiga virtuositet. Det karaktäristiskt älvlika huvudtemat upprepas i en fyrstämmig kanon och ligger nära den nästan samtida *Overtyren* till *En midsommarnattsdröm*. Detta verk är ytterligare en demonstration av Mendelssohn unika förmåga att skapa en magisk atmosfär och att alltid bevara den genomskinlighet och nobless som är typiska för hans mäterliga kompositioner.

Om Roberto

Den italienske pianisten Roberto Prosseda är internationellt känd för sina inspelningar av Mendelssohns samtliga verk för piano, ett tioårsprojekt som resulterat i 9 CD-skivor utgivna av Decca 2014. Prossedas sensationella upptäckter av flera tidigare okända verk av Mendelssohn har väckt stor uppmärksamhet i musikvärlden.

Roberto Prosseda framträder regelbundet med flera världsledande orkestrar, såsom London Philharmonic Orchestra, New Japan Philharmonic, Moscow State Philharmonic, Bruxelles Philharmonic, Calgary Philharmonic och Gewandhausorkestern. Hans liveinspelning av Mendelssohns tredje pianokonsert med Gewandhausorkestern och Riccardo Chailly fick utmärkelserna ”Diapason d’Or” och ”CHOC de Classica”.

I Italien återkommer han regelbundet till de mest prestigefyllda scenerna och konsertserierna: Sereate Musicali di Milano, Accademia di Santa Cecilia, La Scala, Unione Musicale i Turin, Accademia Filarmonica Romana och Teatro la Fenice i Venedig. Förutom Mendelssohn har han gjort uppskattade inspelningar av Mozart, Schubert, Schumann och Chopin. Han brinner även för den italienska musiken och har spelat in samtliga verk av Goffredo Petrassi och Luigi Dallapiccola.

Sedan 2011 gör Prosseda också konserter på pedalpiano. Här har han möjlighet att återupptäcka repertoar för detta instrument komponerad av bland andra Schumann, Liszt och Alkan.

Även moderna tonsättare som Ennio Morricone har skrivit ny musik för pedalpiano åt Roberto Prosseda och en inspelning med verk av Gounod för orkester och pedalpiano, med Orchestra della Svizzera Italiana under Howard Shelley, gavs ut av Hyperion 2013.

Staffan Scheja

Ballader och andra berättelser

Staffan Scheja har komponerat ett program där varje verk berättar en historia, antingen som ren programmusik eller genom att efterlikna en berättande struktur. De tydligaste berättelserna finns i Beethovens och Janaceks sonater, som går att härleda till konkreta historiska händelser, medan andra verk på programmet är inspirerade av litterära förlagor, eller – som i fallet Mühlrad – använder en berättelse om pianotonens oundvikliga utslocknande för att illustrera ”varats trauma”.

Program:

Johannes Brahms: 4 Ballader op 10

1. Andante
2. Andante
3. Intermezzo, Allegro
4. Andante con moto

Ludwig van Beethoven: Sonat Ess-dur op 81a ”Les Adieux”

- *Das Lebewohl: Adagio - Allegro*
- *Abwesenheit: Andante espressivo*
- *Das Wiedersehen: Vivacissimamente*

Frédéric Chopin: Ballad i G-moll op 23

Paus

Jacob Mühlrad: ”Echo of memories” uruppförande

- I. *The trauma of being*
- II. *This routine will save you a lot of anxiety*
- III. *Sexual delirium*

Leoš Janáček: Sonat 1. X

- *Föraning*
- *Död*

Frédéric Chopin: Ballad i F-moll op 52

Brahms första ballad är baserat på en bloddrypande skotsk ballad, ”Edward”, som Brahms lärde känna i Herders ”Stimmen der Völker”. De andra tre har inga kända litterära förlagor, men följer balladformen med dess stanzas och långsamma berättartempo. De fyra balladerna binds samman genom tonalt släktskap: d-moll, D-dur, h-moll och H-dur.

Sonaten i Ess-dur ”Les Adieux” är ett av få Beethovenverk som kan betecknas som ren programmusik. Under Napoleons attack mot Wien 1809 tvingas Beethovens vän och mentor ärkehertig Rudolf att lämna staden. Beethoven komponerade då denna sonat som i tre satser beskriver avskedet, frånvaron och återseendet.

Chopin var den förste kompositören att använda den medeltida balladen som musikalisk struktur. Hans fyra ballader är alla komponerade i 6/8 eller 6/4 –delstakt och är troligen inspirerade av den polske nationalpoeten Adam Mickiewicz, vars ”Ballader och romanser” utkom 1822.

Jacob Mühlrads ”Echo of memories” har tonsättaren själv beskrivit på följande sätt:

”När man slår an en tangent sätts en förutsägbar process igång med en döende ton – processen går inte att ändra på utan kan endast förlängas, med hjälp av sustainpedalen.

Ebows är en apparat som skickar ut ett magnetiskt fält som sätter strängen i svängning, vilket gör att den lite oväntat är mycket applicerbar för pianot. Med hjälp av Ebow:en kan jag gå emot pianoljudets ovan nämnda process. Ur det konstanta flödet av ljud dyker det upp ’ekon’. I början, snabba gester med odefinierbar harmonik. Men allt eftersom reduceras både gesternas hastighet och antalet toner och arpeggion bryter sig loss från den stora ljudklossen.”

Leos Janaceks sonat komponerades till minne av Frantisek Pavlik som mördades under en demonstration 1 oktober 1905 till stöd för ett tjeckiskt universitet i Brno. Sonaten hade ursprungligen en tredje sats – en sorgmarsch, som Janacek tog bort innan uruppförandet 1906.

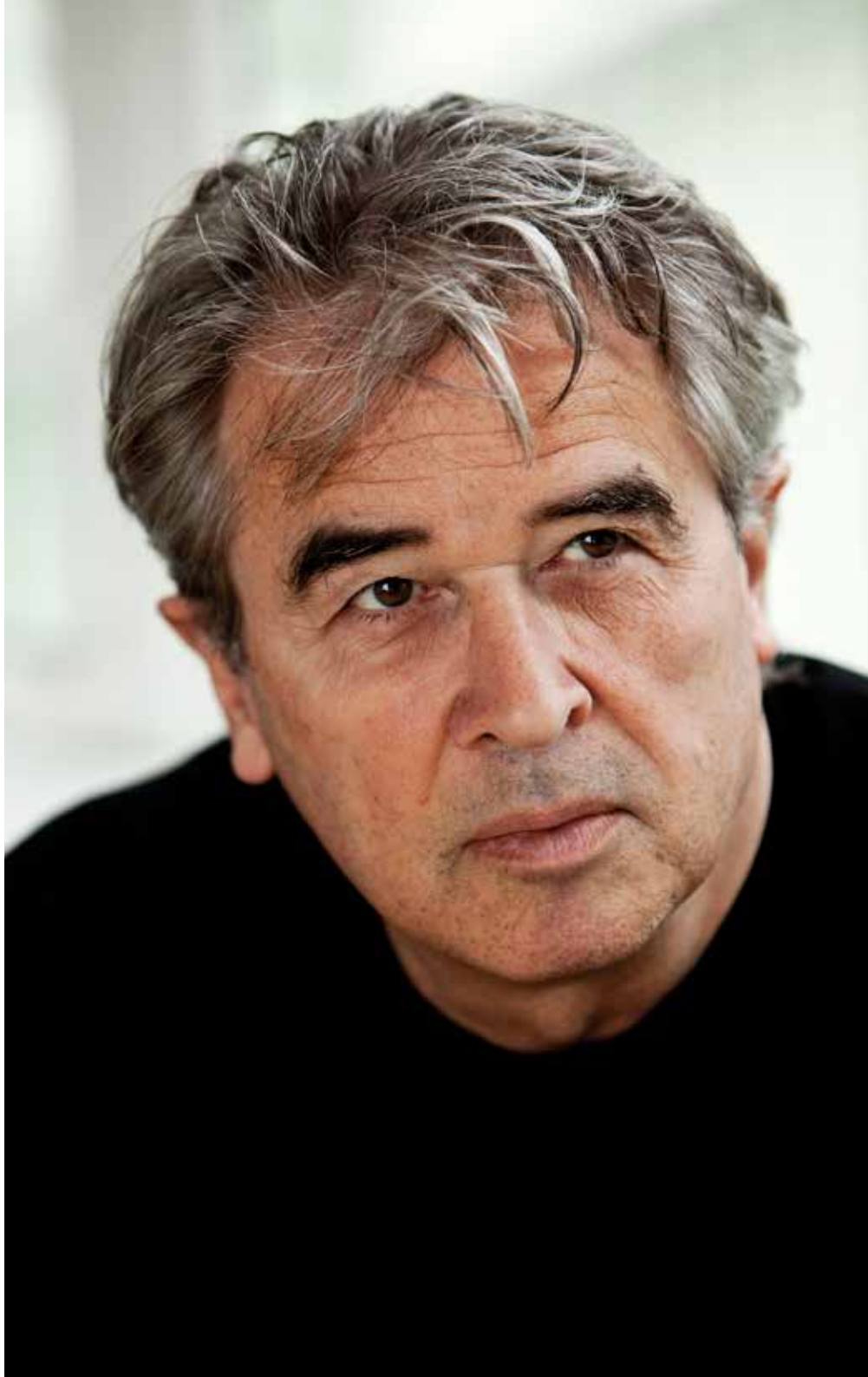
Om Staffan

Staffan Scheja började studera piano som åttaåring och gjorde sin debut sex år senare med Herbert Blomstedt och Sveriges Radios Symfoniorkester samt med Jorma Panula och Stockholms Filharmoniker. Efter studier för Prof. Gunnar Hallahagen vid Kungl. Musikhögskolan fortsatte han sin utbildning vid Juilliard School of the Performing Arts i New York med Ilona Kabos, Ania Dorfmann samt Guido Agosti. Efter att ha erhållit högsta priset i Busoni-tävlingen 1975 har Scheja konserterat över hela världen med dirigenter som Sir Simon Rattle, David Zinman, Esa-Pekka Salonen,, Sixten Ehrling, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu.

Han har som kammarmusiker gästtat festivaler i bl.a. Newport, Verbier, Bergen, Schleswig-Holstein, Helsingfors, Aix-en-Provence, Okinawa.

Scheja är en ofta anlitad jurymedlem i internationella pianisttävlingar såsom Queen Elisabeth/Belgien, Sendai/Japan, Clara Haskil/Schweiz samt Neuhaus/Ryssland. Två av hans inspelningar har belönats med Grammis och han erhöill en "Litteris et Artibus" 1995.

Scheja är ledamot av Kungl. Musikaliska Akademien och verkar nu som professor och prorektor vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. Han är grundare och konstnärlig ledare för Gotland Chamber Music Festival sedan 1986.

Hans Pålsson

En pianoafton med tre klassiska mästerverk av Bach, Beethoven och Mozart kryddade med tre svenska kompositioner

Program:

Johann Sebastian Bach: Partita nr 6 i E-moll, BWV 830

Toccata

Allemande

Corrente

Air

Sarabande

Tempo di gavotta

Gigue

Rolf Martinsson (1956-): A.S. in memoriam (1999/2007)

Wolfgang Amadeus Mozart: Sonat D-dur KV 576

Allegro

Adagio

Allegretto

Paus

Albert Schnelzer (1972-): With Dark Forebodings Too (2014)

Staffan Storm (1964-): Briefe zur Nacht (2014)

Ludwig van Beethoven: Sonat nr. 31 Ass-dur op 110

Moderato cantabile molto espressivo

Allegro molto

Adagio ma non troppo

Fuga: Allegro ma non troppo

Bachs sex Partitor komponerades mellan 1726 och 1730, och publicerades första gången 1731. Populära danssatser såsom Allemande, Courante, Sarabande, Gigue, m.m. var vanliga och populära under 1700-talet men Bachs mästerliga handlag med stilen i kombination med tekniska utmaningar för pianisten överglänsar allt som tidigare komponerats på detta område.

Mozarts stora sonat i D-dur är daterad 1789 och går ofta under smeknamnet "Jaktsonaten" på grund av sin fanfarliknande inledning. I sin sista sonat blir Mozart eftertryckligt kontrapunktisk med vilda dialogiska skalrörelser som för oss i riktning mer mot Bach än framåt i tiden mot Beethoven och Schubert. Adagiot sjunger om längtan och förtröstan innan finalen förenar pianoklangens rondör med en stråkkvartetts finstiltta detaljarbete i oeffterhärmlig Mozartsvikt.

Rolf Martinsson har själv skrivit "Några väl valda ord om A. S. in memoriam":

A. S. in Memoriam är komponerat 1999 till minne av Arnold Schönberg och hans mästerverk Verklärte Nacht, komponerat 100 år tidigare, 1899. I A. S. in Memoriam har jag velat återspegla det tonspråk, den gestik och de musikaliska karaktärer som finns i Schönbergs verk. Ursprungligen skrevs Verklärte Nacht för stråkkvartett men tonsättaren gjorde själv två bearbetningar för stråkorkester, en 1917 och en 1943.

A. S. in Memoriam är ursprungligen komponerat för 15 stråkar (5-4-3-2-1, op50a) men finns även i version för stråkorkester (op50b) och piano (op50c). Den mindre versionen är beställd av Lunds Nya Kammarorkester vilka uruppförde verket i Lund 1999 under ledning av Sören Nilzén. Den större versionen är tillägnad Neeme Järvi som i maj 2001 uruppförde verket med Göteborgs Symfoniorkester i Göteborgs konserthus. Versionen för piano är tillägnad Hans Pålsson som uruppförde verket på Musikhögskolan i Göteborg 2007. Pianoversionen är tillägnad Pålsson som ett varmt tack för den strålande bearbetning han gjort för piano med utgångspunkt från stråkorkesterversionen. I takt 49 i förekommer ett musikaliskt citat ur Verklärte Nacht, som en klingande bekräftelse på Verklärte Nacht's påverkan på A. S. in Memoriam.

Beethovens Ass-dursonat, opus 110, är en av de största sonaterna i pianolitteraturen. Beethoven är aldrig förutsägbar och här når hans överraskningar maximalt uttryck. Musiken blir reflekterande, ibland brutal men också humoristisk, religiös och livsbejakande. Beethoven formar en livsberättelse med intellekt och känsla. Förfinad, enkel och mänsklig.

Om Hans

Hans Pålsson föddes 1949 i Helsingborg och inledde sina studier i Köpenhamn och Oslo för Robert Riefling, samt vid Musikhögskolan i Hannover för Hans Leygraf.

Hans Pålsson har konserterat i större delen av Europa, Kanada, Asien och som solist tillsammans med dirigenter som Rafael Frübeck de Burgos, Evgenij Svetlanov, Sixten Ehrling, Esa-Pekka Salonen, Okko Kamu, Neeme Järvi, Jukka-Pekka Saraste, Mario Venzago, Paavo Berglund.

Bland priser och utmärkelser märks det svenska första priset i Nordiska Musiktävlingarna 1972, Svenska Fonogrampriset 1987 samt de kungliga medaljerna Litteris et Artibus 1997 och För Tonkonstens Främjande 2012.

2012 tilldelades Hans Pålsson The Gerard Manley Hopkins Society Achievement Award i Irland.

Mer än 60 soloverk och pianokonsalter har tillägnats Hans Pålsson.

Sedan 1979 är han huvudlärare i piano vid Musikhögskolan i Malmö och sedan 1987 professor vid Lunds Universitet. Han är även Internationellt verksam som gästprofessor vid många av Europas viktiga musikhögskolor.

Hans Pålsson är numera en av vårt lands mest mediala klassiska musiker med ett stort antal TV-produktioner bakom sig, såsom serien "I döda mästars sällskap". 2002 utkom den prisbelönade boken "Tankar om musik". Hans är ledamot av Kungl. Musikaliska Akademien.

Laura Mikkola

Laura Mikkolas program börjar i naturen, med Liminkakärrets fåglar och slutar i litteraturen, med Liszts Dantesonat. Däremellan får vi ett flertal exempel på hur pianomusiken kan smälta samman dessa båda världar – natur och litteratur. Debussy och Ravel inspirerades av vattnets olika ljud och rörelser men också av symbolistiska poeter och Venusmyten, medan Liszt åkte runt och samlade musikaliskt stoff på Europas vackraste platser, dock alltid med en bok i resväskan.

Einojuhani Rautavaara är en av Finlands mest betydande och mångsidiga tonsättare. Hans verklista inkluderar åtta symfonier, fjorton konserter, flera operor och en stor mängd kammarmusik. Det här är hans egen presentation av Cantus Arcticus - duett för fåglar och piano:

Cantus Arcticus komponerades redan 1972. Ursprungligen var det en "Konsert för fåglar och orkester", där mina på Liminkakärret inspelade fågelröster sjöng som solister för orkestern. (Den lokala bonden undrade nog "hur tänker du få orkestern hit på kärret då?") Så småningom blev den "Arktiska sången" populär även på internationella orkestrars program, så tillvida att man på 2000-talet har utfört den runt om i världen 30-50 gånger årligen. Pianisten Laura Mikkola har spelat mycket av min musik och för ett par år sedan föreslog hon att Cantus Arcticus väl kunde ha framgång som en duett mellan pianot och fågelbandet. Pianisten Peter Lönnqvist tog sig an uppgiften att utföra transkriptionen - jag tror att han kunde kräva av pianisten en högre grad av virtuositet än jag själv hade vågat.

Jeux d'eau är ett av Ravels ungdomsverk, komponerat medan tonsättaren fortfarande studerade vid Pariskonservatoriet. Ravel skulle komma att tillmäta det stor betydelse: "Jeux d'eau, komponerat 1901, är ursprunget till hela den pianistiska förnyelse man velat

tillskriva mina verk". (La Revue Musicale 1938) Originalmanuskriptet innehöll även en rad från poeten Henri de Régnier: "Flodguden skrattar åt vattnet som kittlar honom".

Både Jeux d'eau och Pavane fick inofficiella uruppföranden hos Apacherna, en avant-gardegrupp som brukade mötas varje lördag hemma hos konstnären Paul Sordes. Poeten Léon Paul-Farges mindes tillfället då Ravel presenterade just dessa stycken: "Det var då Ravel gav oss Jeux d'eau och Pavane pour une enfante défunte för första gången, verk som vi ansåg perfekta, distingerade, även humoristiska och som uppvisade en särskild grace, ögonblickligen igenkännbar som en doft eller ett eko".

L'Isle Joyeuse inspirerades av Antoine Watteau's tavla L'Embarquement de Cythère, som föreställer ett festsällskap på den mytiska ön Cythera, platsen för Venus födelse. Det ljusa och graciösa styckets titel anspelar alltså dels på denna förtrollade lycko- och kärleksö, men också på den verkliga ö som Debussy betraktade som sin egen kärleksö: Jersey. Hit flydde han 1904 med sin älskarinna Emma Bardac, som senare skulle bli hans andra hustru.

Franz Liszt och Comtesse Marie d'Agoult möttes 1833. Så småningom blev Liszt Maries älskare och hon lämnade sin familj för att resa

Einojuhani Rautavaara: Cantus Arcticus, Konsert för fåglar och orkester (pianotranskription av Peter Lönnqvist)
Maurice Ravel: Jeux d'eau

Pavane pour une enfante défunte

Claude Debussy: L'Isle joyeuse

Paus

Franz Liszt: Vallée d'Obermann

Après une lecture du Dante - Fantasia quasi Sonata

i Europa tillsammans med honom. De kompositioner Liszt inspirerades till under dessa resor samlade han senare i tre band under titeln Pilgrimsår; Années de Pèlerinage.

Vallée d'Obermann är det mest betydelsefulla och ambitiösa verket i den första delen av Années de Pèlerinage. Titeln anspelar inte på någon specifik plats utan på romanen Obermann av Senancourt, vars hjälte är en enstörig och melankolisk person som flytt till en otillgänglig dalgång i Schweiz, och i en serie brev beskriver hur överväldigad och förvirrad naturen gör honom. Vallée d'Obermann är ett mycket passionerat och dramatiskt verk med oerhört vackra melodier – man anar att även Liszt var omtumlad och fascinerad av Schweiz dramatiska naturscenerier.

Sommaren 1838 tillbringade Liszt och Marie D'Agoult vid Luganosjön. Också här ägnade de mycket tid åt läsning, närmare bestämt av Dantes stora epos La Divina Commedia. Liszt inspirerades då till denna ensatsiga sonat, ett av hans mest betydande verk, som fick avsluta andra delen av Années de Pèlerinage då samlingen publicerades 1856. Sonaten har en långsam introduktion som domineras av tritonusintervall – diabolus in musica – och är därefter uppbyggd kring två huvudteman, ett helvetiskt och ett himmelskt.

Om Laura

Den finska pianisten Laura Mikkola studerade med framstående lärare såsom Tapani Valsta, Menahem Pressler, Gary Graffman, Dmitri Baskirov och Ferenc Rados vid Sibeliusakademien i Helsingfors, Curtis Institute of Music i Philadelphia och University of Indiana, Bloomington.

Hon har vunnit ett stort antal priser, däribland andrapriset – och publikens pris – i den stora Queen Elisabeth Piano Competition i Bryssel, samt förstapriser i Maj Lind-tävlingen i Helsingfors och Maurice Ravel-tävlingen i Saint-Jean-de-Luz. Hon har konserterat i alla världsdelar, på prestigefyllda scener, exempelvis Carnegie Hall i New York, Hollywood Bowl Los Angeles, Tonhalle Zürich, Suntory Hall Tokyo, Herkulesaal München.

Laura Mikkola har inte mindre än 62 pianokonsorter i sin repertoar, och har framträtt som solist med många av världens främsta orkestrar:

Los Angeles Philharmonics, Marinskyteaterns orkester, Münchner Symphonikern, Royal Philharmonic of Flandres, Orchestre National de Belgique, Czech Philharmonics, Helsinki Philharmonic, Washington National Symphony Orchestra, med dirigenter som Esa-Pekka Salonen, Leif Segerstam, Philippe Entremont, Valery Gergiev och Vladimir Ashkenazy.

Laura har spelat in ett antal CD-skivor för olika bolag, med verk av Brahms, Rachmaninov, Saint-Saëns, David Matthews, samt Rautavaaras tre pianokonsorter. Den senaste inspelningen är utgiven av ECM och innehåller Erkki-Sven Tüürs Pianokonsert, som Laura spelar tillsammans med Frankfurts Radiosymfoniker under Paavo Järvi. Sedan 2003 är Laura Mikkola konstnärlig ledare för den årliga kammarmusikfestivalen i Iitti i Finland.

Juliana Steinbach

Kanske spritter det i en del ben i kväll? I Juliana Steinbachs pianoafton finns ett stort mått av dans och rörelse. Bachs C-mollpartita med sin mästerliga hantering av 1700-talet franska dansformer inleder programmet, medan den senare delen tar oss till 1900-talets Brasilien och de sydamerikanska dansrytmerna. Dessemellan får vi lyssna till ett av den ryska pianolitteraturens mest betydelsefulla verk, Tavlur på en utställning, där Mussorgskij tar oss med in i Viktor Hartmanns konstnärliga universum.

Program:

Johann Sebastian Bach: Partita nr 2 i C-moll

Sinfonia
Allemande
Courante
Sarabande
Rondeaux
Capriccio

Mussorgsky: Pictures at an Exhibition

Paus

Darius Milhaud: Saudades do Brasil

Heitor Villa-Lobos: Ciclo Brasileiro

Med början 1726 gav Bach ut en klaverpartita om året. 1731 kom hela samlingen om sex partitor i tryck med undertiteln Clavierübung (Klaverövning). Något förvånande är det väl att trots att Bach redan hade bakom sig Das Wohltemperierte Clavier, de stora passionerna, hundratal kantater och så vidare, var detta den första musik tonsättaren publicerade. Partitorna gjorde stort intryck på Bachs samtida – att ge ut sviter med populära danssatser var vanligt förekommande men ingen hade tidigare fört genren till en sådan konstnärlig höjd eller ställt så formidabla tekniska krav.

Då Modest Mussorgskijs gode vän, konstnären och arkitekten Viktor Hartmann dog 1873 vid bara 39 års ålder var det en chock för hela den ryska kulturvärlden, och året därpå arrangerades en minnesutställning med flera hundra Hartmannverk vid konstakademien i Sankt Petersburg. Det var denna utställning som inspirerade Mussorgskij till hans största och mest betydande verk för piano: ”Tavlur på en utställning – till minne av Viktor Hartmann”. Tio av tavlorna fick plats i Mussorgskijs svit, där tonsättaren åskådliggör inte bara de enskilda konstverken utan även själva utställningsupplevelsen, genom att satserna länkas samman av ”promenader” av olika längd och karaktär – en illustration av hur åskådarens sinnesstämning förändras allteftersom hon ser fler tavlur.

Darius Milhaud arbetade en tid som sekreterare till den franske ambassadören i Brasilien, Paul Claudel. Enligt tonsättaren själv började han dock inte komponera Saudades do Brasil förrän 1920, en tid efter han återvänt till Europa. Detta faktum hänger väl ihop med verkets titel: det portugisiska ordet ”saudade” beskriver en stark känsla av nostalgisk och melankolisk längtan efter något man förlorat. Varje sats i sviten har fått namn efter en stadsdel i Rio de Janeiro. Enligt tonsättaren har denna musik inte någonting med brasiliansk folkmusik att göra – dock är den i hög grad baserad på sydamerikanska rytmer.

Ciclo Brasileiro komponerades 1936, under en period då Villa-Lobos var djupt involverad i att utveckla det brasilianska musiklivet och utbildningsväsendet. Han var uppenbarligen en viktig kugge i president Gétulio Vargas nationalistiska propagandamaskineri, vilket ledde till att han tappade en del av sitt internationella anseende. Samtidigt komponerade han flera av sina bästa verk under denna tid, bland annat pianosviten Ciclo Brasileiro, som verkligen inte går att avfärda som nationalistisk propaganda. Dess högromantiska tonspråk kan bitvis låta ”som om Rachmaninov besökt tropikerna” (Irineu Franco Perpetuo).

Om Juliana

Brasilianskfödda Juliana Steinbach anses vara en av de mest begåvade pianisterna i sin generation, uppskattad av kritiker och publik för sitt eldiga temperament, sin exceptionella karisma och totala tekniska kontroll i romantisk och modern repertoar, samt för sina eleganta och subtila tolkningar av verk från den klassiska eran.

Under de senaste åren har Juliana Steinbach konserterat flitigt över hela Europa, samt i Nord- och Sydamerika, Israel och Asien.

Hennes framträdanden har sänts via flera radio- och tv-kanaler såsom France Musique, France Culture, Radio France Internationale, France 3, Arte, Rai.

Juliana Steinbach har vunnit flera priser i internationella pianotävlingar, samt i de prestigefyllda kammarmusiktävlingarna 'Premio Vittorio Gui' och 'Trio di Trieste' tillsammans med cellisten Guillaume Martigné. Hennes diskografi innehåller fyra CD-skivor med musik av Schumann, Brahms, Franck, Ravel, Shostakovich, Messiaen, Mussorgski och Debussy. 2005 grundade hon den årliga piano- och kammarmusikfestivalen 'Musique

en Brionnais'.

Juliana började sina pianostudier i Frankrike, dit hon flyttade från Brasilien vid tre års ålder. Hon studerade vid Pariskonservatoriet, där hon utexaminerades med första pris i piano och kammarmusik. Därefter har hon studerat med Franco Scala i Italien, Maria João Pires i Portugal, Pnina Salzman i Israel och Joseph Kalichstein vid Juilliard School i New York, samt deltagit i master classes med bland andra Dmitri Bashkirov, Christoph Eschenbach, Emanuel Krasovsky and Alicia de Larrocha. Hon är nu bosatt i Paris.

Våra samarbetspartners

Steingraeber & Söhne

Vår sponsor Steingraeber & Söhne har levererat en fabriksny Concert Grand D-232 till konsertsalen på Konstakademien. Steingraeber & Söhne är ett exklusivt familjeföretag i Bayreuth som har en flygeltillverkning av endast 66 flyglar per år. Intresserade köpare får stå i kö för att köpa ett instrument. Företaget Steingraeber är historiskt mest kända för sin tillverkning av Franz Liszts favoritflygel under mitten av 1800-talet.

Idag satsar företaget under sin ledare Udo Steingraeber på liten produktion av högsta kvalitet med hjälp av traditionsbärande hantverkare som växer in i företaget som unga och ofta stannar där hela yrkeslivet. Flygeln på Konstakademien är ett två-årigt handbygge.

Toroton

Lajos Toró, konsert och pianotekniker med inriktning på service av akustiska pianon, konsert- och studioinstrument representerar, som återförsäljare, Steingraeber & Söhne.

Piano Street

Med sitt internationella kontaktnät bestående av över 200 000 medlemmar bistår Piano Street med distribution av de streamade konserterna från Konstakademien samt med arrangemang av kompositionstävling, från vilken vinnande bidrag kommer att framföras under några av vårens konserter.

First Hotel Reisen

Våra artister bor på First Hotel Reisen - ett förstklassigt hotell centralt i Stockholm, komfortabelt beläget i hjärtat av Gamla stan. Hotellet ligger vid vattnet, nära Kungliga slottet och endast fem minuters promenad från Stockholms bästa shoppingområde. First Hotel Reisen är berömt för sin höga servicenivå och snygga kombination av klassisk inredning och modern design. Restaurang Reisen serverar välsmakande à la carte med nyckelorden Person-

lighet, Tradition och Värme som fokus. Reisen Bar lämpar sig lika bra för After Work som för festligheter med familj och vänner. Vid större middagar och fester öppnas evenemangsalokalen Inre Baren som kan ta emot upp till 80 gäster.

Lanthandelns Espresso

Caféet på Konstakademien är alltid öppet innan och i pausen vid våra konserter.

Mowys Byrå

Programboken är tryckt av Mowys Byrå - en grafisk produktionsbyrå för tryck & webb med printtjänster och smarta lösningar för mässor och event.

Kulturskolan Stockholm

Konsertseriens skolkonserter är producerade i samarbete med Kulturskolan Stockholm, vars elever är inbjudna till barn- och ungdomskonserterna på Konstakademien.

“Genom projektet Levande Musikarv arbetar vi med att tillgängliggöra och levandegöra vårt svenska musikaliska kulturarv. Det är därför med stor glädje vi ser att den nya serien Pianomusik på Konstakademien även kommer att innehålla verk ur denna till stora delar okända musikaliska skatt.”

--Tomas Löndahl, Ständig sekreterare i Kungl. Musikaliska akademien.

“Intresset för att spela piano själv och tillsammans med andra är stort, och den stora och intressanta pianorepertoaren attraherar och fascinerar både pianister och lyssnare. Det är mycket givande och utvecklande för våra elever i Kulturskolan Stockholm att få ta del av levande pianomusik genom denna konsertserie.”

-- Lise-Lotte Axelsson, Enhetschef på Kulturskolan Stockholm

“Vi är glada över att kunna bidra till att den historiska pianotraditionen hålls vid liv och dessutom utvecklas på ett nyskapande sätt i Konstakademiens inspirerande miljö. Det ska verkligen bli spännande att höra vilka sanningar den nya, handbyggda Steingraeber-flygeln från Bayreuth kommer att berätta när den under hanteras av konsertsångens nio pianister.”

-- Leif Eriksson, kommunikationschef och projektansvarig på Konstakademien.

Om Piano Visions

Piano Visions är en nystartad förening med syfte att tillgodose och stimulera intresset för levande framförd pianomusik. Initiativtagare och projektledare är Stefan Bojsten som sedan 15 år är professor i pianospel vid Kungl. Musikhögskolan och verksam som solist nationellt och internationellt samt Johan Sandback, pianist, pianopedagog och grundare av den internationellt etablerade webbplatsen för klassiskt pianospel, Piano Street.

Läs mer om konsertserien och föreningen Piano Visions på: www.pianovisions.se

Tack

Ett speciellt tack till Konstakademiens intendent Elisabeth Alsheimer Evenstedt samt kommunikationschef Leif Eriksson för stor generositet och gott samarbete.

Instrument: Steingraeber & Söhne Concert Grand D-232

Pianotekniker: Tore Persson

Programtexter: David Wärn, Johan Sandback, Stefan Bojsten, Patrick Jovell och artisterna själva

Layout/design: Johan Sandback

Ljudteknik/streaming: Leonardo Wehlander

Producenter: Stefan Bojsten & Johan Sandback

Bilder: Framsidan: “Piano Practice” av Joseph Presley Sid 2: Tavla från Konstakademien. Fotografer: sid 13: Michele Maccarrone, sid 15: Mats Bäcker, sid 17: Andreas Pålsson, sid 21 Balázs Böröcz / Pilvax Studio.

Copyright © Piano Visions - Första upplagan, September 2014

www.pianovisions.se

www.konstakademien.se